

منشور توسعه فرهنگ قرآنی مصوب جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

دستیابی به جامعه‌ای متمسک به قرآن و عترت و برخوردار از ایمان و عمل صالح، تحقق اندیشه‌های معمار بزرگ انقلاب اسلامی (رضوان الله تعالی علیه) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در گسترش فرهنگ حیات بخش قرآن کریم، و ارتقای ایران به کشوری توسعه یافته با هویتی اسلامی-انقلابی، در گرو عزم ملی و اراده هماهنگ مدیران ارشد نظام برای توسعه فرهنگ قرآنی است. فرهنگی که باید متأثر از قرآن و حاکم بر بینش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی بوده و در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظام جمهوری اسلامی جاری باشد. بدین منظور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، که مبین منویات نظام مقدس جمهوری اسلامی در مواجهه با تعالیم قرآن، در مقام علم، اعتقاد و عمل در سطح ملی و بین‌المللی است، به شرح مواد آتی به تصویب می‌رسد.

ماده ۱- اهداف

- ۱- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی، مؤسسات و گروه‌های فعال غیردولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی؛
- ۲- تقویت ایمان و اعتقاد به قرآن کریم و تمسک به تعالیم آن؛
- ۳- تعمیق معرفت و تعمیم فهم و درک قرآن کریم؛
- ۴- ارتقای التزام عملی به قرآن کریم در ابعاد فردی و اجتماعی؛
- ۵- تحقق فرهنگ قرآنی در نظام مدیریت، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۵۰۱

- ۶- توسعه مهارت‌های روان‌خوانی، صحیح‌خوانی و درک معنای آیات قرآن کریم در میان اقشار مختلف جامعه به‌ویژه کودکان و نوجوانان؛
- ۷- تقویت و گسترش انس با قرآن کریم در اقشار مختلف جامعه؛
- ۸- ترویج آیات و مفاهیم قرآن کریم در حوزه فرهنگ عمومی (نمادسازی و تبلیغات رسانه‌ای و محیطی، محاورات و ...).

ماده ۲- سیاست‌ها و راهبردهای توسعه فرهنگ قرآنی

- ۱- توجه جدی به اصل جدایی‌ناپذیری قرآن کریم و اهل بیت (علیهم‌السلام) در کلیه فعالیت‌های قرآنی؛
- ۲- اولویت‌بخشی به توسعه فرهنگ قرآنی در مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و مدیریت فرهنگی کشور؛
- ۳- توسعه نظریه‌پردازی در نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مبتنی بر فرهنگ و معارف قرآنی؛
- ۴- توسعه مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های قرآنی و تقویت نقش حمایتی و پشتیبانی دولت در گسترش فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور؛
- ۵- تأکید بر گسترش درک عموم مردم از مفاهیم، زیبایی‌ها و لذات معنوی قرآن کریم از طریق انس و ارتباط مستمر با آن؛
- ۶- اهتمام ویژه به توسعه فرهنگ قرآنی در میان اقشار تأثیرگذار (مدیران، نخبگان، فرهیختگان و گروه‌های مرجع) در داخل و خارج از کشور؛
- ۷- ابتنای حداکثری فعالیت‌های قرآنی بر مطالعه، کارشناسی و تحقیق شایسته؛
- ۸- هدایت فرآیندهای آموزشی، پژوهشی و تبلیغی ترویجی قرآنی به سمت کاربردی کردن تعالیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی؛
- ۹- بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت حوزه‌های علمیه در توسعه فرهنگ قرآنی؛
- ۱۰- ارتقابخشی نظام تعلیم و تربیت، نظام رسانه‌ای، نظام تبلیغات دینی و سایر نظام‌های مؤثر، با الهام از تعالیم قرآن کریم؛

۱۱- ساماندهی و هماهنگ کردن دستگاه‌ها، نهادها و بخش‌های مؤثر کشور و فراهم کردن زمینه‌های یادگیری و رشد سازمانی جهت هم‌افزایی توان، تجربه و ارتقای سطح آنها در توسعه فرهنگ قرآنی.

ماده ۳- به‌منظور پیشبرد و اجرایی شدن اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور و تحقق عزم ملی برای توسعه تمسک و اعتصام به قرآن کریم در همه عرصه‌ها، شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی، که از این پس در مواد آتی به‌اختصار شورای تخصصی نامیده می‌شود، زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود.

ماده ۴- وظایف شورای تخصصی

۱- تهیه و تصویب شاخص‌های توسعه فرهنگ قرآنی و تصویب شاخص‌های ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های قرآنی؛

۲- بررسی و پیشنهاد چگونگی حاکم کردن اصول و مبانی قرآنی در برنامه‌های توسعه بلندمدت و میان‌مدت کشور به سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر؛

۳- بررسی و بازنگری مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌های دولتی و عمومی، شوراها و ستادها و سایر مجامع قرآنی و ارایه به شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌منظور تصویب؛

۴- زمینه‌سازی و پی‌گیری تحقق رهنمودها و مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه قرآن کریم؛

۵- ایجاد ساز و کارهای لازم برای هماهنگی و تعامل مؤثر در زمینه فعالیت‌های قرآنی؛

۶- تأیید طرح‌ها و برنامه‌های ملی و فرابخشی در توسعه فرهنگ قرآنی؛

۷- اتخاذ تدابیر لازم برای توانمندسازی و جلب مشارکت بخش مردمی و تقویت نقش حمایتی دولت در جهت توسعه فرهنگ قرآنی؛

۸- اتخاذ تدابیر لازم برای گسترش فرهنگ وقف در امور قرآنی و بهره‌گیری حداکثری از موقوفات کشور در این زمینه؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۵۰۳

- ۹- ارزیابی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی؛
- ۱۰- شناسایی نیازها، محدودیت‌ها و موانع توسعه فرهنگ قرآنی و استفاده از ظرفیت‌ها برای رفع آنها از طریق مراجع ذی‌ربط در داخل و خارج از کشور؛
- ۱۱- تدوین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های کلان بودجه فعالیت‌های قرآنی و آرایه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۱۲- برنامه‌ریزی برای تأمین و توسعه منابع انسانی مورد نیاز حوزه‌های مختلف امور قرآنی و کیفیت بخشی منابع انسانی موجود؛
- ۱۳- برنامه‌ریزی لازم برای طراحی سامانه‌های آماری و شبکه‌های اطلاع‌رسانی امور قرآنی.

ماده ۵- اعضای شورای تخصصی

- ۱- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی (رییس شورای تخصصی)؛
- ۲- وزیر آموزش و پرورش؛
- ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
- ۵- رییس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری؛
- ۶- نماینده شورای عالی حوزه‌های علمیه؛
- ۷- رییس سازمان تبلیغات اسلامی؛
- ۸- رییس دفتر تبلیغات اسلامی؛
- ۹- رییس سازمان اوقاف و امور خیریه؛
- ۱۰- رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛
- ۱۱- نماینده رییس سازمان صدا و سیما؛
- ۱۲- نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی؛
- ۱۳- سه نفر از صاحب‌نظران مؤسسات آموزشی، پژوهشی و تبلیغی- ترویجی قرآنی مردمی با تصویب شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی؛

۱۴- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛^۱

۱۵- نماینده کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی.^۲

تبصره- دبیر شورای تخصصی توسط رییس شورای تخصصی برای سه سال انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد وی برای دوره‌های بعد بلامانع است.

ماده ۶- دبیرخانه شورای تخصصی برای پی‌گیری تمامی امور مربوط به شورای تخصصی، در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و نمودار تشکیلاتی و سازمانی آن توسط رییس شورای تخصصی تصویب می‌شود.

ماده ۷- کمیسیون‌های تخصصی با توجه به ماهیت قابل تفکیک فعالیت‌های قرآنی در حوزه‌های آموزش عمومی، آموزش عالی، پژوهش و تبلیغ و ترویج قرآنی و به منظور ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مرتبط با هر حوزه، کمیسیون‌های سه‌گانه تخصصی، زیر نظر شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی و با عناوین ذیل تشکیل می‌شود:

۱- کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن؛

۲- کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی؛

۳- کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی.

تبصره- شرح وظایف و ترکیب اعضای کمیسیون‌های سه‌گانه فوق، توسط شورای تخصصی تعیین خواهد شد.

ماده ۸- روند کار شورای تخصصی

۱- مسایل و طرح‌های موردنظر شورای تخصصی، ابتدا در کمیسیون‌های تخصصی، مطالعه و بررسی شده و پس از تعیین اولویت، در جلسات شورای تخصصی موردبحث و اظهارنظر قرار می‌گیرد؛

۲- مصوبات شورای تخصصی با امضای رییس شورای تخصصی جهت اجرا به

۱- الحاقیه مصوب جلسه ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۸/۰۸/۰۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- همان

بخش هشتم: فرهنگی / ۵۰۵

دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌شود؛

۳- در موارد نیاز، مصوبات و تصمیمات شورای تخصصی برای تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه می‌شود.

ماده ۹- مصوبات شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی برای کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی و مؤسسات مردمی لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۰- این مصوبه در ۱۰ ماده و دو تبصره در جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد